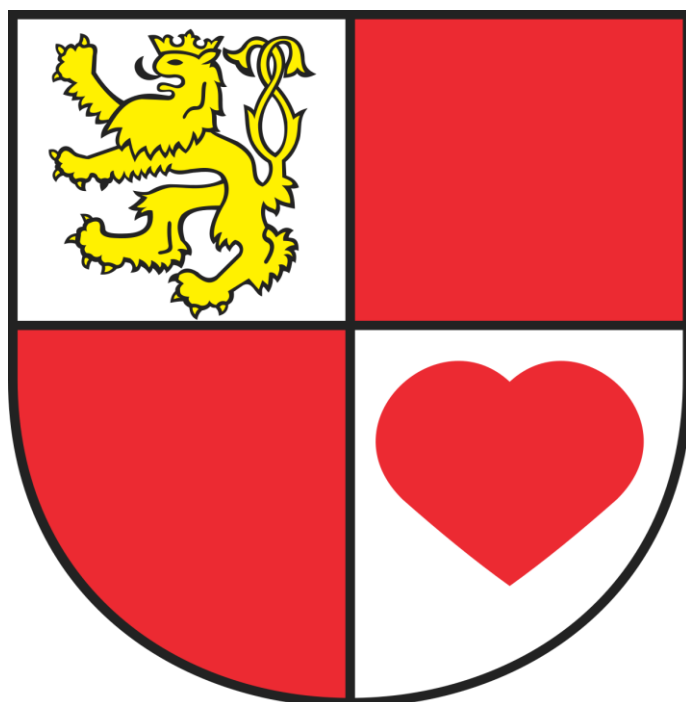

**DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU
OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU
REWITALIZACJI
MIASTA POLANICA-ZDRÓJ**

**POLANICA-ZDRÓJ
2022**

SPIS TREŚCI

1. SŁOWNICZEK POJĘĆ	3
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA POLANICA-ZDRÓJ	4
3. METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI	8
3.1 Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie miasta Polanica-Zdrój	8
3.2 Podział miasta Polanica-Zdrój na jednostki analityczne	11
3.3 Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych	14
4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH	19
4.1 Sfera społeczna	19
4.2 Sfera gospodarcza	35
4.3 Sfera środowiskowa	37
4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna	38
4.5 Sfera techniczna	40
5. ANALIZA NIEZAMIESZKAŁCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH	41
6. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	43
7. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	45

1. SŁOWNICZEK POJĘĆ

REWITALIZACJA – rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego możliwe jest tylko w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
2. środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
3. przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych,
4. technicznych – szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

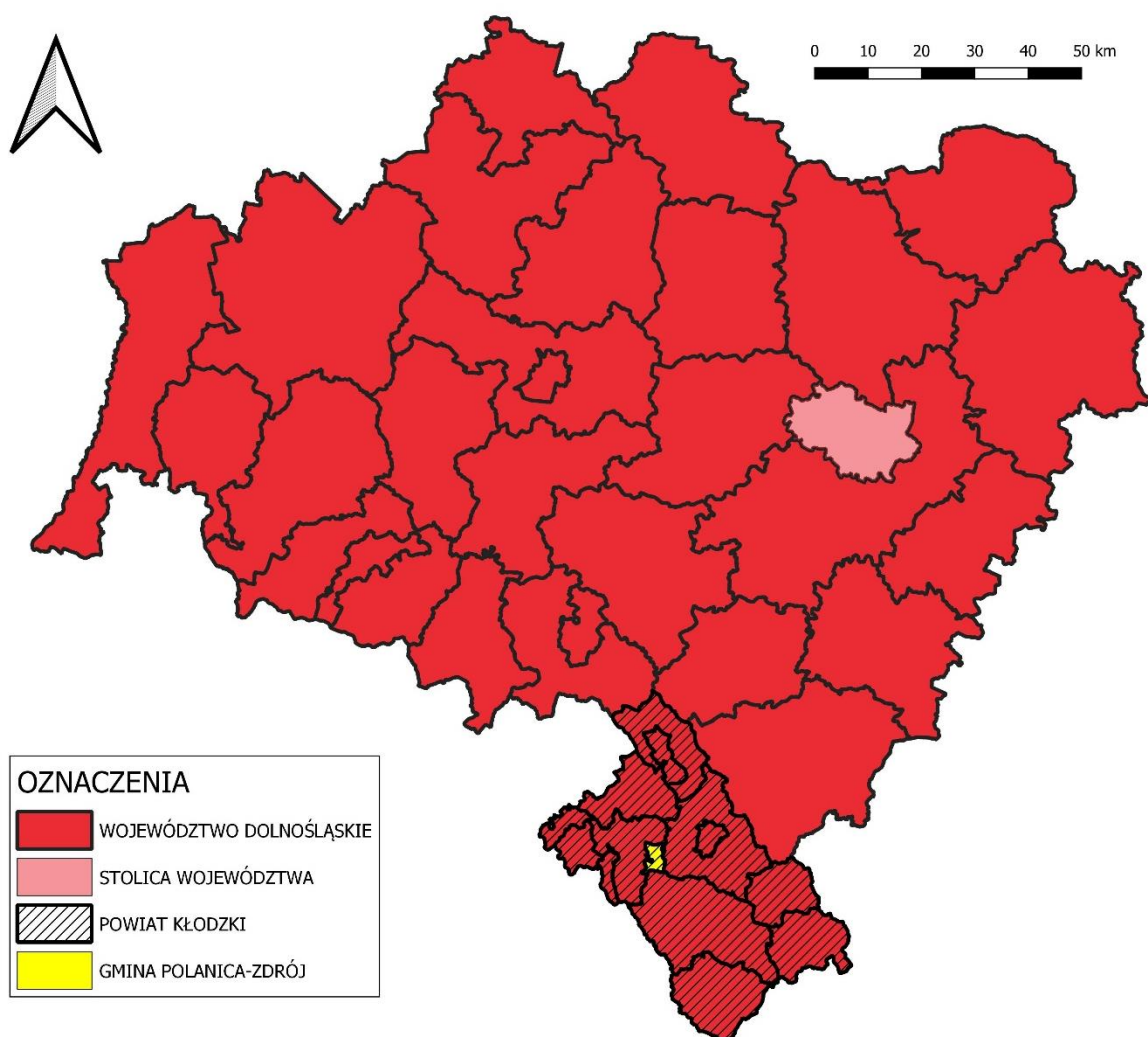
OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20 % powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30 % liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA POLANICA-ZDRÓJ

Polanica Zdrój jest jednostką samorządu terytorialnego o charakterze miejskim o dominującej funkcji uzdrowiskowo-turystycznej. Miasto położone jest w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim (Rycina 1.) w odległości około 10 km od granicy z Republiką Czeską. Sąsiaduje ono z gminami:

- Bystrzycą Kłodzką od południa;
- Kłodzkiem od południowego – wschodu;
- Szczytną od północnego – wschodu.

RYCINA 1. POŁOŻENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU KŁODZKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.

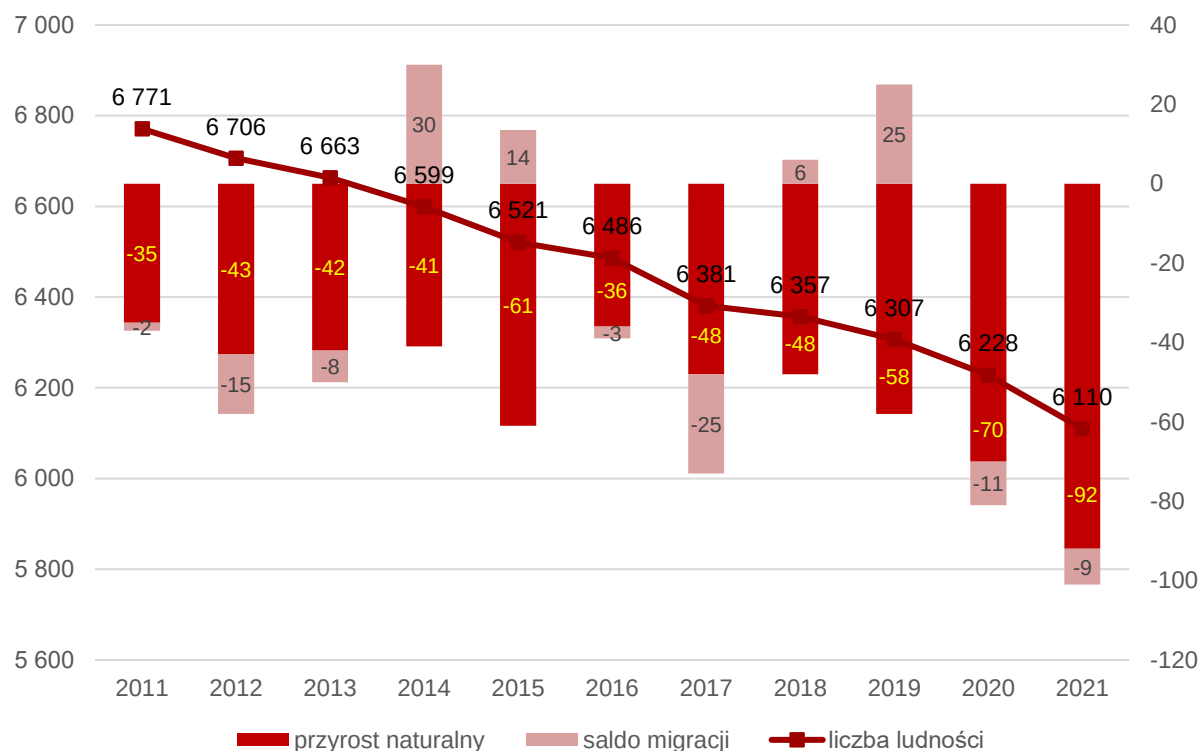

Źródło: opracowanie własne

Miasto zlokalizowane jest u podnóża Gór Stołowych i Bystrzyckich. Część północno-zachodnia miasta położona jest na płaszczynie Szczytnika w Górach Stołowych, centralna i północna część leży w Kotlinie Kłodzkiej, natomiast południowa część gminy sięga Gór Bystrzyckich.

Całkowita powierzchnia miasta wynosi 17,22 km². Według danych GUS, w 2021 roku miasto liczyło 6110 mieszkańców. Gęstość zaludnienia, czyli miara przyporządkowująca populację do powierzchni, wyniosła 355 os./km². Analizując wykres przedstawiony na Rycinie 2. w latach 2011 – 2021 odnotowano znaczący spadek liczby ludności wynoszący około 11%. W badanym okresie przyrost naturalny był ujemny przyjmując tendencje spadkową, a saldo migracji nie wpływało znacząco na sumaryczną liczbę mieszkańców, gdyż łącznie zwiększyła się ona o 2 osoby.

RYCINA 2. ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dokumentem planistycznym, będący aktem kierownictwa wewnętrznego, który określa politykę przestrzenną miasta jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Polanica-Zdrój, uchwalonego uchwałą nr XLVIII/337/2006 z dnia 24 października 2006 r. z późn. zm. Obszar całej gminy pokryty jest w całości miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w związku z powyższym nie są wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Prowadzenie polityki przestrzennej opartej o akty prawa miejscowego jakimi są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pozwala na prowadzenie gospodarki przestrzennej w sposób spójny i zapewniający ład przestrzenny na obszarze przedmiotowej jednostki.

Gmina miejska Polanica-Zdrój charakteryzuje się znacznym poziomem lesistości. Pokrycie terenami leśnymi i zadrzewionymi obejmuje 51% powierzchni gminy. Użytki rolne obejmują 28,8%, a 20,2% powierzchni to tereny zabudowane i zurbanizowane.

Miasto Polanica-Zdrój, ze względu na swój uzdrowiskowy charakter, w swoich granicach administracyjnych objęte jest Statutem Uzdrawiska Polanica-Zdrój, zgodnie z Uchwałą Rady

Miejskiej w Polanicy-Zdrój Nr XXIX/181/09 z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Polanica-Zdrój. Zgodnie z tym dokumentem wydzielono 3 strefy ochronne:

- Strefa „A” o powierzchni 188 ha (1,88 km²) – obejmuje uzdrowisko istniejące i projektowane tereny leczenia uzdrowiskowego,
- Strefa „B” o powierzchni 693 ha (6,93 km²) – obejmuje obszary miejskie,
- Strefa „C” o powierzchni 841 ha (8,41 km²) – obejmuje pozostałe obszary.

Polanica Zdrój oprócz funkcji uzdrowiskowych, posiada potencjał turystyczny wynikający z jej atrakcyjnego położenia. Miasto oferuje liczne atrakcje turystom, takie jak fontanna multimedialna, deptak wraz z licznymi restauracjami i kawiarniami, kolejka turystyczna czy tor saneczkowy. Ponadto jest punktem wyjścia dla czterech pieszych szlaków turystycznych Gór Stołowych i Gór Bystrzyckich. Należy zwrócić jednak uwagę, iż mimo położenia w regionie o dużym potencjale turystycznym, nie jest on w pełni wykorzystywany, co w głównej mierze wynika z niedostatecznej dostępności komunikacyjnej, zarówno drogowej, jak i kolejowej.

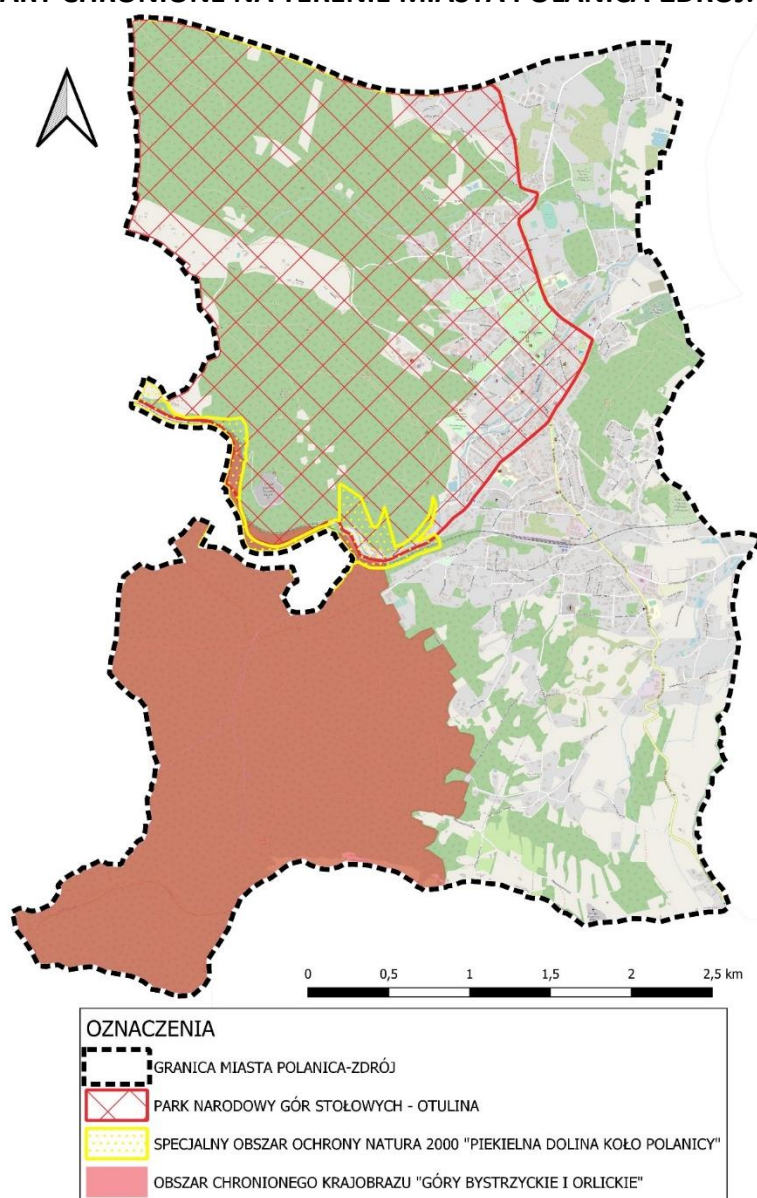
W granicach administracyjnych miasta zlokalizowane są następujące obszary (Rycina 3.) i obiekty chronione na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 916):

- Obszar Chronionego Krajobrazu Góry Bystrzyckie i Orlickie;
- Park Narodowy Gór Stołowych – otulina;
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Piekielna Dolina koło Polanicy” (kod obszaru: PLH020010);
- 33 pomniki przyrody.

Łączna powierzchnia terenów objętych ochroną wynosi 10,62 km², co stanowi 61,7% powierzchni całkowitej miasta Polanica-Zdrój.

Na układ komunikacji drogowej miasta Polanica-Zdrój składają się: droga krajowa nr 8, droga wojewódzka nr 388 oraz droga powiatowa nr 3291 uzupełniona siecią dróg gminnych. Droga krajowa nr 8 łączy Warszawę z granicą z Republiką Czeską i stanowi fragment europejskiej trasy E67. Zlokalizowana jest przy północnej granicy miasta. Droga wojewódzka nr 388 relacji Ratno Dolne – Polanica Zdrój – Bystrzyca Kłodzka przebiegają następującymi ciągami ulicznymi miasta: ul. Zdrojową, ul. Tranzytową, zachodnim odcinkiem ul. Kłodzkiej, ul. Warszawską i ul. Kościuszki. Droga powiatowa nr 3291 łączy Kłodzko – Szalejów Górny – Stary Wielisław – Polanica-Zdrój (do drogi wojewódzkiej nr 388). Komunikacja kolejowa oparta jest głównie na dwóch połączeniach: Polanica-Zdrój – Kłodzko, a dalej Kłodzko – Wrocław.

RYCINA 3. OBSZARY CHRONIONE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Polanica Zdrój jest uczestnikiem porozumienia cywilno-prawnego o współpracy uczestników Klastra Energii „Autonomiczny Region Energetyczny Sudety”, którego celami strategicznymi są: czyste środowisko, czysta energia oraz niezależność energetyczną bez emisji.

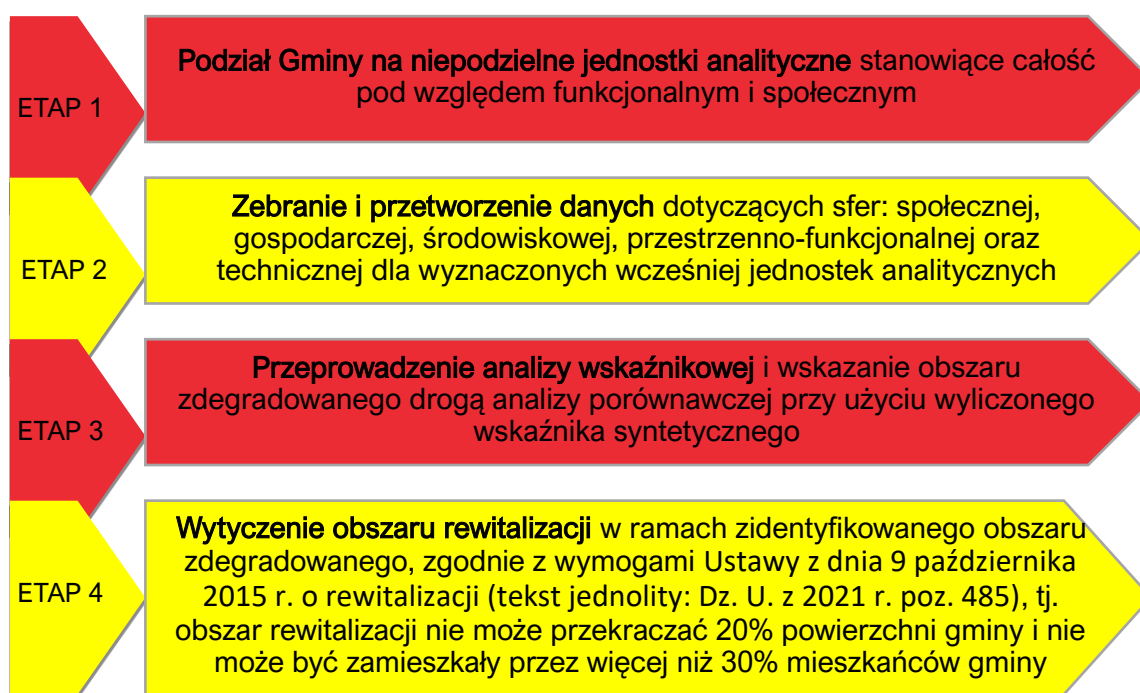
Ponadto miasto Polanica-Zdrój jest zrzeszona w następujących stowarzyszeniach jednostek samorządu terytorialnego: Stowarzyszenie Gmin Ziemi Kłodzkiej, Stowarzyszenie Gmin uzdrowiskowych RP, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Stowarzyszenie Gmin Polskich euroregionu Glacensis oraz Związku Miast Polskich.

3. METODYKA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

3.1 Metodyka prac przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych na terenie miasta Polanica-Zdrój

ETAPY PRAC

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Polanica-Zdrój oraz zawarta w niej metodyka delimitacji, opracowana została w sposób spełniający wymogi Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 485) w zakresie zbierania, przetwarzania oraz prezentowania danych. Podczas opracowywania metodyki delimitacji, korzystano także z wytycznych i rekomendacji zawartych w publikacji „Delimitacja – krok po kroku” zrealizowanej przez zespół pracowników Instytutu Rozwoju Miast pod redakcją Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. Przyjęta w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie miasta Polanica-Zdrój metodyka, zakładała czteroetapowy system pracy, który przedstawiony został na poniższej grafice.

METODA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO

Do przeprowadzenia analizy wskaźnikowej konieczne było zagregowanie danych do poszczególnych jednostek analitycznych. Ze względu na to, że dobrane wskaźniki przedstawiane są w różnych jednostkach i przedziałach, ich porównywanie oparte na zasadach statystycznych pozostaje utrudnione. W przypadku analizy złożonych zjawisk, które opisuje się więcej niż jedną zmienną, pojawiają się problemy, jakie nie występują w analizach prostych dla jednej zmiennej.

Jednym ze sposobów na porównanie ze sobą wskaźników jest wyznaczenie wskaźnika syntetycznego, co pozwala na porównanie poszczególnych wskaźników cząstkowych i otrzymanie jednego wskaźnika poziomu koncentracji negatywnych zjawisk.

W pierwszym etapie analizy wskaźnikowej dokonana została standaryzacja danych dotyczących poszczególnych zjawisk kryzysowych. Polegała ona na odjęciu poszczególnych wskaźników dla danej jednostki analitycznej od ich średnich arytmetycznych, a następnie podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe populacji według wzoru:

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j}, \text{ gdy zmienna jest stymulantą lub}$$

$$t_{ij} = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{s_j} * (-1), \text{ gdy zmienna jest destymulantą,}$$

gdzie:

t_{ij} – standaryzowana wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

x_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i ,

$\bar{x}_j$ – średnia arytmetyczna wskaźnika j ,

s_j – odchylenie standardowe wskaźnika j .

Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania, wartości większe od średniej dla całej Gminy po standaryzacji będą przyjmowały wartość dodatnią (korzystniejszą dla danej jednostki analitycznej), natomiast wartości mniejsze od średniej – wartość ujemną (niekorzystną dla danej jednostki analitycznej). Im niższa jest wartość standaryzowanego wskaźnika tym poziom koncentracji negatywnego zjawiska w danej jednostce analitycznej jest większy.

Ostatni etap wyznaczenia obszaru zdegradowanego zakładał określenie natężenia negatywnego zjawiska w każdej ze sfer przy użyciu **wskaźnika syntetycznego**, który stanowił średnią wszystkich wskaźników cząstkowych. Wartość wskaźnika syntetycznego odpowiadała na pytanie, czy dana jednostka analityczna znajduje się w stanie kryzysowym.

Wysokie wartości wskaźnika świadczą o pozytywnym obrazie zjawisk w danej jednostce, natomiast niskie ukazują koncentrację zjawisk kryzysowych. W celu uzyskania wartości wskaźnika syntetycznego posłużono się wzorem:

$$P_i = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n t_{ij}$$

gdzie:

P_i – syntetyczny wskaźnik negatywnych zjawisk

n – liczba wskaźników

t_{ij} – wartość wskaźnika j dla jednostki analitycznej i

Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych jest niższy niż 0 w sferze społecznej oraz w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 485).

3.2 Podział miasta Polanica-Zdrój na jednostki analityczne

Zgodnie z przedstawioną w powyższym rozdziale metodyką prac, przyjętą w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych, etap pierwszy dotyczył podziału miasta Polanica-Zdrój na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. To umożliwiło zebranie i przetworzenie w kolejnym kroku danych opisujących sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Wyznaczone w procesie delimitacji jednostki analityczne odzwierciedlają specyfikę danego terenu, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji dominującej, a także sposobu zagospodarowania przestrzennego. Ważnym było również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający różnicowanie przestrzenne gminy.

W procesie prac nad podziałem miasta na jednostki analityczne wykorzystano następujące źródła danych: granice administracyjne, w tym granice gminy; dane z ewidencji gruntów i budynków, w tym granice obrębów ewidencyjnych oraz działek ewidencyjnych; obszary zabudowy, użytki gruntowe i kontury klasyfikacyjne; strukturę użytkowania gruntów i funkcje terenu.

W trakcie dokonywania podziału miasta na jednostki analityczne, wyznaczono na jego obszarze dziewięć jednostek analitycznych, z czego sześć jednostek obejmuje zabudowane tereny miasta, natomiast trzy jednostki obejmują niezamieszkałe zwarte kompleksy leśne. Zakres przestrzenny poszczególnych jednostek przedstawiono na Rycinie 4. Zaszeregowanie poszczególnych miejscowości do jednostek analitycznych przedstawiono w Tabeli 1.

TABELA 1. JEDNOSTKI ANALITYCZNE WYZNACZONE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Oznaczenie jednostki analitycznej	Ulice wchodzące w skład jednostki analitycznej
1	1000-lecia al., Boczna, Bolesława Chrobrego, Brzozowa, Cicha, Dębowa dr. Józefa Matuszewskiego, Elsterska, Fryderyka Chopina, gen. Władysława Sikorskiego (część), Górską, Jana Pawła II, Kamienna, Kościelna, Kryniczna, Leśna, Marii Konopnickiej (część), Ogrodowa (część), Parkowa, Piastowska, Romualda Traugutta, Róż al., Sportowa (część), Stefana Okrzei, Wiejska, Zdrojowa (część),
2	Adama Mickiewicza, Bystrzycka, gen. Władysława Sikorskiego (część), Hutnicza, Jacka Kaczmarskiego, Jarosława Dąbrowskiego, Juliusza Słowackiego, Lipowa, Marii Konopnickiej (część), Nadrzeczna, Ogrodowa (część), Polna, Rybna, Słoneczna, Spacerowa, Sportowa (część), Tranzytowa, Widok, Wisławy Szymborskiej, Wojska Polskiego (część), Zakopiańska, Zdrojowa (część), Zdrojowy park, Zygmunta Krasińskiego,
3	Akacyjowa, Berylowa, Brylantowa, Bursztynowa, Harcerska, Jana Kilińskiego, Jaśminowa, Kłodzka, Korolowa, Kwiatowa, Mariańska, Nefrytowa, Opalowa, Owcza, Perłowa, Różana, Rubinowa, Szafirowa, Szmaragdowa, Topazowa, Turkusowa, Warszawska, Złota,
4	Dworcowa, Fabryczna, Jana Kochanowskiego al., Łąkowa, Spółdzielców, Tadeusza Gajcego (część), Wojska Polskiego (część), Zwycięzców,
5	Aleksandra Fredry, Bolesława Prusa (część), Cypriana Kamila Norwida, dr. Alfreda Sokołowskiego (część), Elizy Orzeszkowej, Graniczna (część), Henryka Sienkiewicza (część), Juliana Tuwima, Konstantego Ildefonsa

	Gałczyńskiego, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego (część), Tadeusza Gajcego (część), Władysława Broniewskiego, Władysława Reymonta (część), Zofii Nałkowskiej
6	Bartosza Głowackiego, Bolesława Prusa (część), dr. Alfreda Sokołowskiego (część), Edwarda Stachury, gen. Józefa Bema, Graniczna (część), Henryka Sienkiewicza (część), Jana Kasprowicza, Józefa Wybickiego, Kazimierza Pułaskiego, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Leopolda Staffa, Marii Dąbrowskiej, Marka Hłaski, Mikołaja Reja, Stefana Czarnieckiego, Stefana Żeromskiego (część), Tadeusza Kościuszki, Władysława Orkana, Władysława Reymonta (część),
A (niezamieszkała)	zwarty kompleks leśny,
B (niezamieszkała)	zwarty kompleks leśny,
C (niezamieszkała)	zwarty kompleks leśny.

Źródło: opracowanie własne.

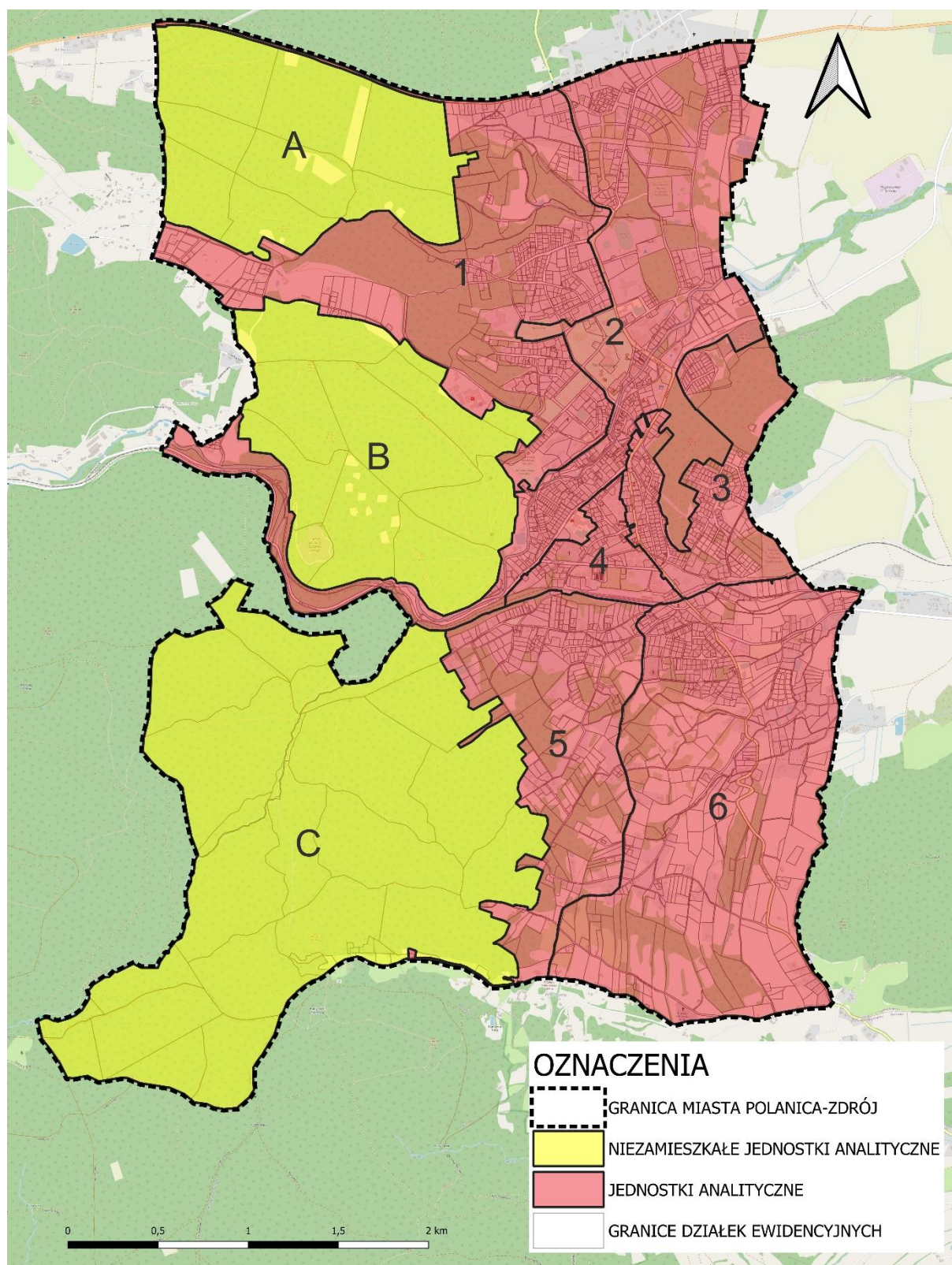
Podział zamieszkałych jednostek analitycznych, który został przedstawiony powyżej, uwzględniał kryterium ustawowe wyrażonym w art. 10 ust. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, który brzmi: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”, tak aby każda z jednostek analitycznych, za wyjątkiem jednostek niezamieszkałych, po przeprowadzonej analizie wskaźnikowej mogła samodzielnie stanowić obszar rewitalizacji. Udział mieszkańców i powierzchni poszczególnych jednostek analitycznych przedstawiono w Tabeli 2.

TABELA 2. JEDNOSTKI ANALITYCZNE WYZNACZONE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Jednostka analityczna		Powierzchnia jednostki (km ²)	Udział w całkowitej powierzchni Gminy (%)	Liczba mieszkańców	Udział w całkowitej liczbie mieszkańców Gminy (%)
Lp.	Nazwa				
1	1	2,17	12,6%	1 042	17,4%
2	2	2,35	13,6%	1 551	25,8%
3	3	0,74	4,3%	694	11,6%
4	4	0,29	1,7%	1 396	23,3%
5	5	1,29	7,5%	519	8,7%
6	6	2,73	15,9%	799	13,3%
7	A	1,58	9,2%	0	0,0%
8	B	1,85	10,7%	0	0,0%
9	C	4,22	24,5%	0	0,0%

Źródło: opracowanie własne.

RYCINA 4. JEDNOSTKI ANALITYCZNE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Źródło: opracowanie własne.

3.3 Wybór wskaźników służących dokonaniu analizy wskaźnikowej wskazanych jednostek analitycznych

ZJAWISKA KRYZYSOWE

Celem analizy wskaźnikowej dokonanej w dalszej części Diagnozy było zbadanie natężenia zjawisk kryzysowych występujących na terenie miasta Polanica-Zdrój. Na potrzeby przedmiotowej analizy zebrano dane umożliwiające zbadanie sfery społecznej - poziom bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, udział liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w Ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), poziom kapitału społecznego, a także poziom aktywności społecznej.

W sferze gospodarczej zbadano przede wszystkim aktywność gospodarczą w poszczególnych jednostkach analitycznych, z kolei w sferze środowiskowej przeanalizowano pokrycie budynków szkodliwymi dla zdrowia i środowiska włóknami azbestowymi.

W sferze technicznej oraz sferze przestrzenno-funkcjonalnej zbadano dostępność infrastruktury publicznej, stan techniczny budynków komunalnych i przestrzeni publicznych.

POZYSKANIE DANYCH

Dokonując analizy służącej zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych zebrano dane wyjściowe, które w wyniku odpowiednich działań przekształcone zostały na porównywalne wskaźniki obrazujące sytuację w danej sferze.

Dane wyjściowe pozyskane zostały z następujących instytucji:

- Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju,
- Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku,
- Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

Dane wyjściowe służące zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych pozyskane od wyżej wymienionych Instytucji przekształcono na porównywalne wskaźniki obrazujące sytuację w danej sferze zgodnie z metodyką przedstawioną w rozdziale 3.1.

CHARAKTER DANYCH

Podczas doboru wskaźników dokonano ich jednoczesnego rozróżnienia na stymulanty i destymulanty, określając tym samym czy wysokie wartości wskaźnika powodują rozwój danej jednostki urbanistycznej (np. liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do REGON – STYMULANTA), czy też prowadzą do kryzysu (np. liczba popełnionych czynów zabronionych – DESTYMULANTA). Innymi słowy w przypadku, gdy wskaźnik stymulanty wzrasta, mówi się o pozytywnych zmianach zjawiska, natomiast gdy wzrasta wskaźnik destymulanty rezultatem są negatywne zmiany.

ZAKRES CZASOWY

Wszystkie zawarte w Diagnozie wskaźniki posiadają informacje o zakresie czasowym jakiego dany wskaźnik dotyczy. Ma to na celu uszczegółowienie i doprecyzowanie występowania (trwania) danego zjawiska kryzysowego. Większość obliczanych wskaźników zawiera dane z 2021 roku. Ogólne dane dotyczące gminy pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego opracowane zostały na 2021 rok. Tabela 3. zawiera zestawienie wskaźników wykorzystanych do analizy służącej zdiagnozowaniu zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych.

TABELA 3. SPIS WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH W CELU DOKONANIA ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ – SFERA SPOŁECZNA.

SFERA SPOŁECZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd	Destymulanta	w 2021 r.

		Miejski w Polanicy-Zdroju		
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
	Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
	Liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (13-17 lat) w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi)	Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku	Destymulanta	w 2021 r.
	Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w	Destymulanta	w 2021 r.

		Polanicy-Zdroju		
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju, Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
KAPITAŁ LUDZKI	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2021/2015	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021

Źródło: opracowanie własne.

TABELA 4. SPIS WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH W CELU DOKONANIA ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ – SFERA GOSPODARCZA, ŚRODOWISKOWA, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA.

SFERA GOSPODARCZA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	w 2021 r.
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	w 2021 r.
SFERA ŚRODOWISKOWA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
POKRYCIE AZBESTEM	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
DOSTĘPNOŚĆ TERENÓW ZIELENI	Powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
ŁAD PRZESTRZENNY	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Stymulanta	według stanu na 31.12.2021
SFERA TECHNICZNA				
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Źródło danych	Stymulanta/ Destymulanta	Zakres czasowy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021
	Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Polanicy-Zdroju	Destymulanta	według stanu na 31.12.2021

Źródło: opracowanie własne.

4. ANALIZA WSKAŹNIKOWA JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

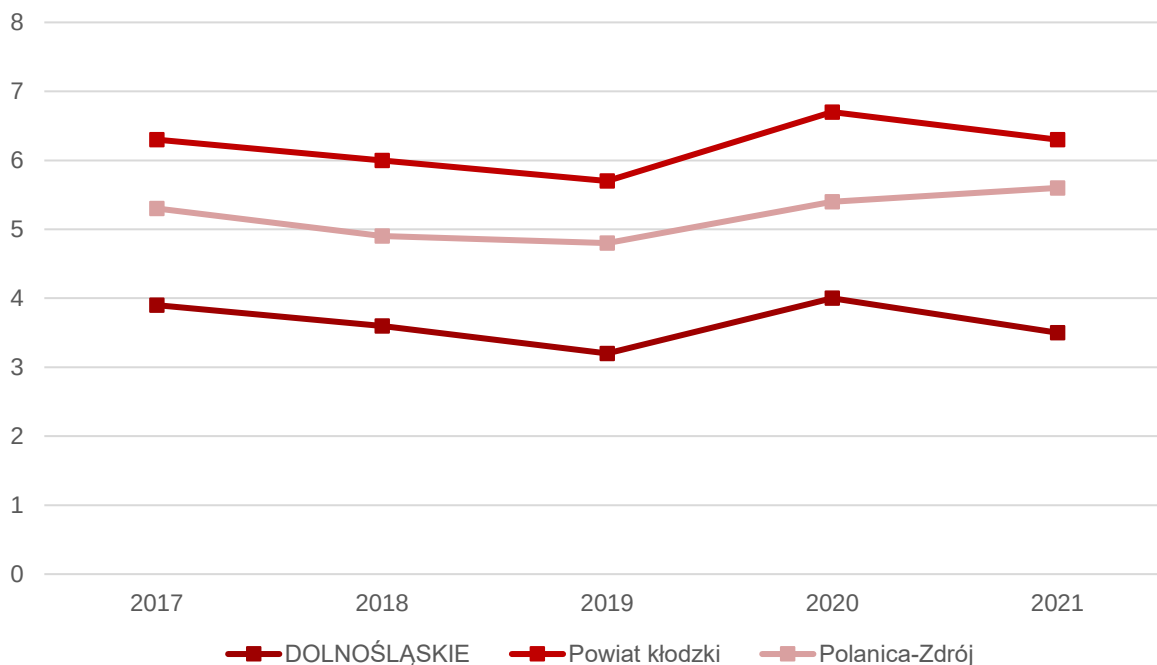
4.1 Sfera społeczna

BEZROBOCIE

Jakość życia każdej społeczności gminnej zależy od m.in. rozwoju gospodarczego, a ten związany jest z rynkiem pracy. Stabilne zatrudnienie oraz satysfakcjonujące wynagrodzenie odpowiadające poziomowi wykształcenia, wpływają na chęć osiedlenia się w danej jednostce lub pozostania po zakończeniu edukacji przez ludzi młodych. Jednym z negatywnych zjawisk społecznych powiązanych z rynkiem pracy jest bezrobocie. Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia. Skutki bezrobocia w postaci braku środków finansowych na podstawowe potrzeby mają bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców.

Na Rycinie 5. przedstawiono kształtowanie się udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zamieszkujących miasto Polanica-Zdrój na tle powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego w latach 2017-2021. W badanym okresie sytuacja w gminie była lepsza niż średnia powiatu, jednakże słabsza niż w województwie dolnośląskim. W latach 2017-2019 udział bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców spadał z 5,3% do 4,8%, a od 2020 sytuacja uległa pogorszeniu i udział bezrobotnych wzrósł do 5,6% w 2021 r.

RYCINA 5. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza wskaźnikowa zawiera dane dotyczące kształtowania się zjawiska bezrobocia w poszczególnych jednostkach analitycznych miasta Polanica-Zdrój. W obszarze bezrobocia przeanalizowano sześć wskaźników:

- liczbę osób bezrobotnych na 100 mieszkańców;
- udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych;
- udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych;
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców;
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Najbardziej niekorzystna sytuacja w obszarze bezrobocia miała miejsce w jednostce nr 2, gdzie po standaryzacji odnotowano ujemne wartości wszystkich analizowanych wskaźników. Najwyższa liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców występowała na terenie jednostki analitycznej nr 5 gdzie wskaźnik wyniósł 4,43. Najwyższy udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych wynoszący 80%, zarejestrowano w jednostce analitycznej nr 3. Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych wynoszący 26,7% odnotowano na terenie jednostki analitycznej nr 2 i był on najgorszy na w stosunku do pozostałych badanych jednostek. Na terenie jednostki analitycznej nr 2 występowała najbardziej niekorzystna sytuacja pod względem odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców wynoszącego 1,3% oraz odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej wynoszącego 43,5%.

TABELA 5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ – BEZROBOCIE.

Jednostka analityczna	BEZROBOCIE									
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców		Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych		Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	2,93	0,398	68,9%	0,035	24,6%	-0,956	0,9%	-0,696	39,6%	-0,977
2	3,26	-0,042	69,3%	-0,042	26,7%	-1,318	1,3%	-1,580	43,5%	-1,280
3	2,88	0,457	80,0%	-1,836	10,0%	1,503	0,1%	1,095	10,0%	1,323
4	2,05	1,567	65,0%	0,675	14,0%	0,831	0,3%	0,846	15,9%	0,864
5	4,43	-1,604	60,4%	1,447	21,7%	-0,476	0,2%	0,892	17,9%	0,708
6	3,81	-0,776	70,7%	-0,279	16,4%	0,416	0,9%	-0,557	35,2%	-0,639
A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

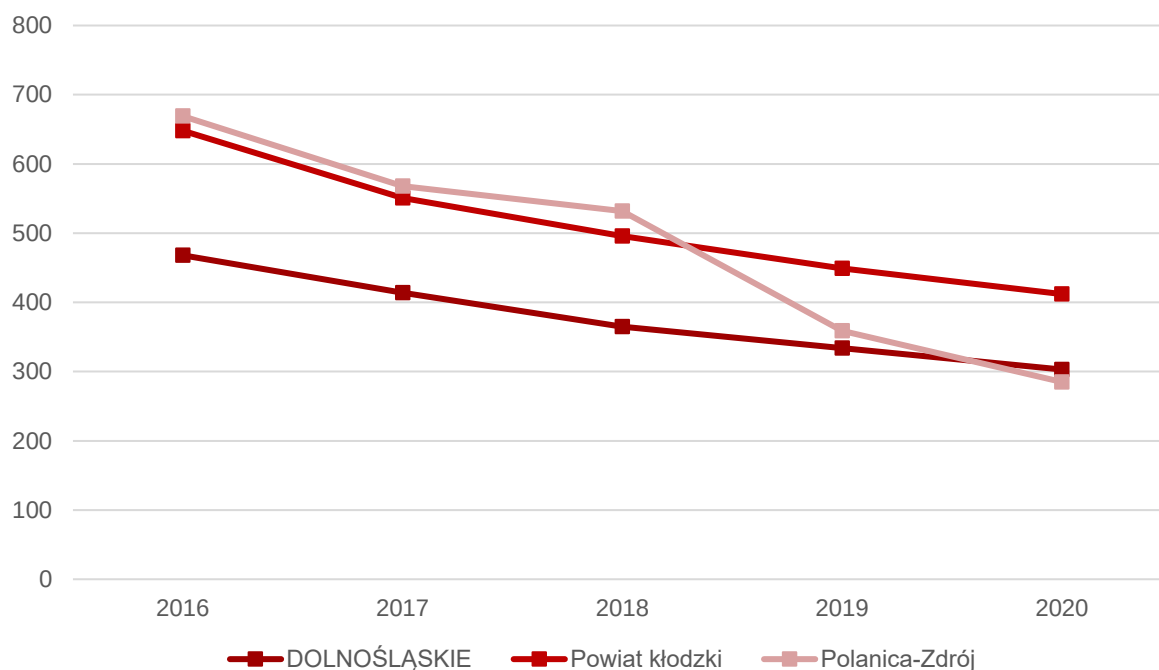
Źródło: opracowanie własne.

Zjawisko ubóstwa opiera się na odniesieniu poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez innych członków społeczeństwa. Zgodnie z definicją ONZ ubóstwo to: „(...) to ograniczenie wyboru i szans życiowych, to naruszenie ludzkiej godności. Oznacza brak możliwości skutecznego uczestnictwa w społeczeństwie. Oznacza też niedostatek żywności i ubrań potrzebnych rodzinie, brak możliwości uczęszczania do szkoły i korzystania ze służby zdrowia, brak dostępu do ziemi, którą można uprawiać lub pracy, żeby móc zarobić na życie, brak dostępu do kredytu. Ubóstwo oznacza również zagrożenie, bezsilność i wykluczenie jednostek, rodzin i społeczności. Oznacza podatność na przemoc i często wiąże się z życiem w niepewnych warunkach bez dostępu do czystej wody i urządzeń sanitarnych.” Za realizację zadań dotyczących pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem w mieście Polanica-Zdrój odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju. OPS realizuje zadania, które zostały określone w art. 15 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 2 268 ze zm.). Do zadań tych należy:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- praca socjalna;
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Na Rycinie 6. zobrazowano kształtowanie liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w mieście Polanica-Zdrój w latach 2016-2020 na tle powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego. Liczba beneficjentów przeliczona została na 10 tys. mieszkańców. Wskaźnik ten corocznie spada i jest to sytuacja charakterystyczna dla całego regionu, chociaż na terenie Polanicy-Zdrój zauważa się znaczną poprawę od 2018 roku, kiedy odnotowano znaczący spadek beneficjentów. W latach 2016-2020 liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w mieście Polanica-Zdrój spadła o 384 osoby.

RYCINA 6. BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA. *

*w trakcie opracowywania diagnozy brak danych za rok 2021 r. opublikowanych na stronach GUS

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do analizy wskaźnikowej sfery społecznej w obszarze ubóstwa w poszczególnych jednostkach wykorzystano następujące wskaźniki:

- udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców;
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców;
- odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców;
- kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców;
- liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów.

Tabela 6. przedstawia dane dotyczące kształtowania się zjawiska ubóstwa w poszczególnych jednostkach analitycznych miasta Polanica-Zdrój. Wśród analizowanych jednostek zjawisko to zauważalne było przede wszystkim w jednostkach analitycznych nr 2 i 6, gdzie po standaryzacji cztery z pięciu wskaźników przyjęło wartości ujemne. Najbardziej niekorzystną sytuację pod względem udziału osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców wynoszącą 3% odnotowano w jednostce nr 2. Najwyższy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców stwierdzono na terenie jednostki analitycznej nr 6, gdzie wyniósł on 0,7%. Wysoką wartość udziału osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców stwierdzono w jednostkach analitycznych 2 i 6, który wyniósł kolejno 0,7% i 0,4%. Najwyższą kwotę zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców wypłacono w jednostce analitycznej nr 2 i wynosiła ona średnio 9855,18 zł. W jednostce tej również liczba

uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów była najwyższa i wyniosła 11,19.

Na terenie jednostki analitycznej nr 4 i jednostki analitycznej nr 5 wszystkie wartości wskaźników po standaryzacji były dodatnie, co wskazuje na korzystną sytuację pod względem zjawiska ubóstwa na tle gminy.

TABELA 6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ – UBÓSTWO.

Jednostka analityczna	UBÓSTWO									
	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie mieszkańców		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na 100 mieszkańców		Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	2,3%	-0,502	0,5%	-0,895	0,1%	0,745	2 996,29	1,010	8,56	-0,697
2	3,0%	-1,599	0,2%	0,647	0,7%	-2,027	9 855,18	-1,867	11,19	-1,588
3	1,4%	0,922	0,1%	0,874	0,3%	0,076	3 768,65	0,686	7,50	-0,340
4	1,6%	0,699	0,2%	0,713	0,1%	1,080	4 845,04	0,235	3,19	1,119
5	1,3%	1,171	0,2%	0,473	0,2%	0,341	3 824,86	0,663	2,80	1,249
6	2,4%	-0,691	0,7%	-1,812	0,4%	-0,214	7 140,10	-0,728	5,74	0,257
A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. 2022 poz. 559, ze zm.), utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego na przedmiotowym terenie zajmuje się Komisariat Policji zlokalizowany przy ul. Warszawskiej 1 w Polanicy-Zdrój, podlegający Komendzie Powiatowej Policji w Kłodzku. Gmina Polanica-Zdrój podzielona jest na dwa rejony, na których pełni służbę po jednym dzielnicowym.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego na terenie Polanicy-Zdrój funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, która włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ochotnicza Straż Pożarna jest jednostką typu S3, która na swoim wyposażeniu posiada trzy pojazdy.

Przestępczość to wszelkiego rodzaju czyny określone przez prawo jako zachowania niezgodne z normą prawną, popełnione na danym terenie w określonym czasie. Do ograniczania przestępczości służą m.in. działania takie jak: prowadzenie profilaktyki kryminalistycznej, racjonalna polityka karna, kontrola społeczna, współpraca społeczności lokalnych z odpowiednimi służbami oraz wpływ wychowawczy.

Analiza wskaźnikowa sfery społecznej w obszarze przestępczości na terenie gminy Polanica-Zdrój oparta została o następujące wskaźniki:

- liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców;
- liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców;
- liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (13-17 lat) w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi);
- liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców.

Najwyższa wartość wskaźnika stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców odnotowana została na terenie jednostek nr 3 i 2, gdzie odnotowano kolejno 41,79 i 25,99 przestępstw na 1000 mieszkańców. Najniższa wartość wskaźnika wynosiła 9,82 i odnotowana została w jednostce analitycznej nr 5. Analogicznie prezentowała się sytuacja pod względem liczby stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czynów karalnych nieletnich – najwięcej na terenie jednostki analitycznej nr 3 – 76,37 na 1000 mieszkańców i jednostki analitycznej nr 2 – 36,31 na 1000 mieszkańców, najmniej na terenie jednostki analitycznej nr 5 – 15,02 na 1000 mieszkańców.

Czyny karalne popełnione przez nieletnich (13-17 lat) odnotowano wyłącznie na terenie jednostek analitycznych nr 1, 2 i 4. Ich udział w ogólnej liczbie przestępstw i wykroczeń poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) stanowi kolejno 4,3%, 3,6% i 2,3%.

Na terenie pozostałych jednostek analitycznych nie odnotowano czynów karalnych popełnionych przez nieletnich.

„Niebieska karta” to procedura, mająca zapewnić bezpieczeństwo osobie, wobec której stosowana jest przemoc w rodzinie. Początkiem procedury jest założenie Niebieskiej Karty A. Można to zrobić podczas interwencji policji w domu – policja ma obowiązek taką kartę założyć podczas zdarzenia. Najwięcej osób objętych ww. procedurą w przeliczeniu na 100 mieszkańców było w jednostce analitycznej nr 3 - 0,72. W jednostce analitycznej nr 4 nie było osób objętych procedurą.

TABELA 7. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ – PRZESTĘPCZOŚĆ.

Jednostka analityczna	PRZESTĘPCZOŚĆ							
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców		Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców		Liczba czynów karalnych popełnionych przez nieletnich (13-17 lat) w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi)		Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	18,90	0,148	33,77	-0,026	4,3%	-1,452	0,14	0,659
2	25,99	-0,502	36,31	-0,147	3,6%	-1,053	0,16	0,584
3	41,79	-1,952	76,37	-2,061	0,0%	0,944	0,72	-1,828
4	11,17	0,857	15,83	0,831	2,3%	-0,328	0,00	1,279
5	9,82	0,981	15,02	0,869	0,0%	0,944	0,37	-0,299
6	15,40	0,469	22,04	0,534	0,0%	0,944	0,39	-0,395
A	-	-	-	-	-	-	-	-
B	-	-	-	-	-	-	-	-
C	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Zgodnie z Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 1062, ze zm.), za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami. Osoby ze szczególnymi potrzebami, rozumiane zgodnie z zakresem dostępności, zdefiniowanym w Programie rządowym Dostępność Plus 2018-2025¹, to między innymi:

- osoby na wózkach inwalidzkich, poruszające się o kulach, o ograniczonej możliwości poruszania się;
- osoby niewidome i słabowidzące;
- osoby z niepełnosprawnością słuchu;
- osoby głuchoniewidome;
- osoby z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną;
- osoby starsze i osłabione chorobami;
- kobiety w ciąży;
- osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi;
- osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem (także z rozumieniem języka pisanego albo mówionego);
- osoby o nietypowym wzroście (w tym również dzieci);
- osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem, towarem.

Analizę wskaźnikową dotyczącą sytuacji osób ze szczególnymi potrzebami przedstawia Tabela 8. Potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami badano za pomocą trzech wskaźników:

- odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców;
- odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców.

Największy odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców odnotowany został w jednostce nr 2, na obszarze której wskaźnik znacząco odbiegał od średniej i wyniósł 0,6%. Analizując odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców najwyższe wartości wskaźników stwierdzono na terenie jednostek analitycznych nr 2 i 4, gdzie wskaźnik wyniósł kolejno 1% i 0,9%.

¹ Program rządowy: Dostępność Plus 2018-2025, Opracowanie: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa, www.mirr.gov.pl

TABELA 8. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ - OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI.

Jednostka analityczna	OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI			
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	0,4%	-0,283	0,5%	0,389
2	0,6%	-1,914	1,0%	-1,247
3	0,4%	-0,287	0,7%	-0,328
4	0,3%	1,102	0,9%	-0,979
5	0,3%	0,663	0,5%	0,418
6	0,3%	0,720	0,2%	1,747
A	-	-	-	-
B	-	-	-	-
C	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

KAPITAŁ LUDZKI

Sytuacja demograficzna w Polanicy-Zdrój w ujęciu pięcioletnim obejmująca lata 2017 - 2021 wskazywała na znaczący spadek liczby mieszkańców miasta. Zgodnie z danymi GUS, od roku 2017 do roku 2021 ludność miasta zmniejszyła się o 271 osób (z 6381 osób w 2017 roku do 6110 w 2021 roku).

Analizując wskaźniki demograficzne dla miasta zaobserwować można stopniowy wzrost liczby ludności w wieku emerytalnym. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego przedstawia ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Dynamika wzrostu tego wskaźnika dla miasta była bardzo wysoka i wyniosła 122%. Wartość ta była znacząco wyższa niż średnia w województwie dolnośląskim i powiecie kłodzkim.

Analizując strukturę demograficzną Polanicy-Zdrój można zauważyć również spadek odsetka mieszkańców w tzw. wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat). Dynamika tego wskaźnika w latach 2017-2021 była na poziomie 80%, co wpisuje się w ogólną tendencję spadkową dla gmin województwa dolnośląskiego i powiatu kłodzkiego, jednakże jest ona znacznie niższa niż średnie powiatu i województwa.

TABELA 9. WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE DLA MIASTA POLANICA-ZDRÓJ W 2017 I 2021 ROKU.

JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym (%)			senioralne obciążenie demograficzne (%)		
	2017	2021	dynamika	2017	2021	dynamika
DOLNOŚLĄSKIE	15,16	12,91	85%	26,00	30,90	119%
Powiat kłodzki	14,12	12,43	88%	28,20	33,80	120%
Polanica-Zdrój	12,68	10,18	80%	37,00	45,00	122%

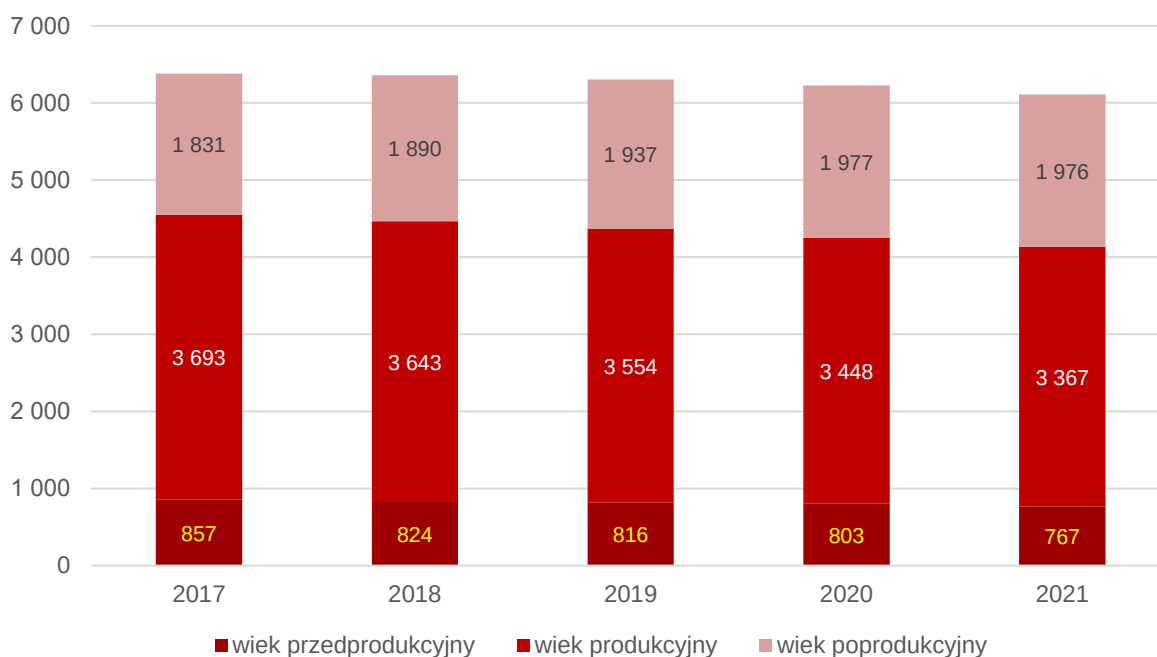
¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na Rycinie 7. przedstawiono strukturę ludności w mieście Polanica-Zdrój w latach 2017-2021. Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności ulega nieznacznym zmianom. Największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym – odnotowano spadek z 57,87% do 55,11%. W badanym okresie zwiększył się udział osób w wieku poprodukcyjnym z 28,69% do 32,34%. Spadek stwierdzono również wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym 13,43% do 12,55%.

RYCINA 7. STRUKTURA LUDNOŚCI W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ W LATACH 2017-2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Tabela 10. przedstawia analizę wskaźnikową sfery społecznej w obszarze kapitału ludzkiego, w której uwzględniono następujące wskaźniki:

- udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności;
- udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności;
- udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców;

- udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców;
- dynamika zmiany liczby mieszkańców 2021/2015.

Najbardziej korzystnym udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wynoszącym 17,8% charakteryzowała się jednostka analityczna nr 6, a najbardziej niekorzystnym jednostka analityczna nr 4, gdzie udział ten wyniósł 10,9%. Najwyższy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wynoszący 40,2% odnotowano w jednostce analitycznej nr 4, najbardziej korzystnie wypadła jednostka analityczna 6 – 22,5%. Najwyższy udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców i udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców stwierdzono na terenie jednostki analitycznej nr 6, gdzie wyniósł on kolejno 2,1% i 3,4%. Najniższy udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców i udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców stwierdzono w jednostce analitycznej nr 4, gdzie wskaźniki wyniosły kolejno 1,2% i 1,4%. Na obszarze wszystkich jednostek analitycznych w latach 2015 – 2015 zaobserwowano zmniejszenie się liczby ludności, jednakże najmniejsza dynamiką zmian wynoszącą 99.9% charakteryzowała się jednostka analityczna nr 6, z kolei najszybciej wyludniała się jednostka analityczna nr 1.

.

TABELA 10. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ - KAPITAŁ LUDZKI.

Jednostka analityczna	KAPITAŁ LUDZKI									
	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności		Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców		Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców		Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2021/2015	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	14,2%	0,112	32,8%	-0,545	1,7%	0,154	1,6%	-0,748	87,8%	-0,901
2	12,5%	-0,687	30,1%	-0,072	1,4%	-0,748	1,8%	-0,553	88,7%	-0,674
3	14,8%	0,397	27,8%	0,316	1,9%	0,761	1,9%	-0,417	90,7%	-0,173
4	10,9%	-1,479	40,2%	-1,816	1,2%	-1,537	1,4%	-1,020	90,7%	-0,190
5	13,7%	-0,119	24,5%	0,888	1,6%	-0,192	3,0%	1,076	90,6%	-0,212
6	17,8%	1,776	22,5%	1,230	2,1%	1,561	3,4%	1,662	99,9%	2,150
A	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

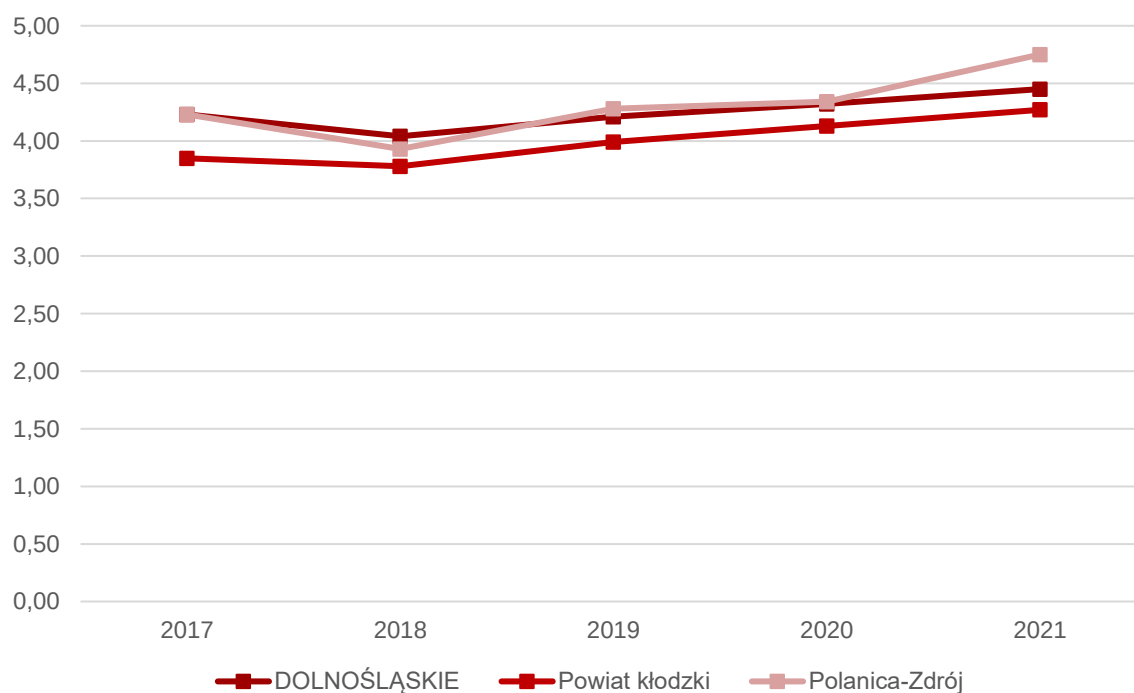
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność społeczną rozumie się jako wszelkie działania jednostek, które są wykonywane w ramach określonych ról, przyczyniające się do ożywienia i aktywizacji grup społecznych oraz organizacji i innych jednostek. W granicach administracyjnych Polanicy-Zdrój funkcjonują następujące fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne:

- Towarzystwo Miłośników Polanicy,
- Fundacja „Szansa”,
- Społeczno-Oświatowe Stowarzyszenie Pomocy Pokrzywdzonym i Niepełnosprawnym „Edukator”,
- Klub Sportowy „Polanica”
- RNB Team Polanica-Zdrój,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych „Pozytywka”,
- Polanicka Izba Gospodarcza,
- Polski Związek Wędkarski – oddz. Polanica-Zdrój,
- Klub Sportowy Team „Kolarz Polanica”.

O aktywności mieszkańców danej gminy oraz ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczy m.in. liczba działających na jej terenie organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców – Rycina 8. Zestawiając ten wskaźnik dla Polanicy-Zdrój, powiatu kłodzkiego i województwa dolnośląskiego zauważyć można, iż nie wykazywał on znaczących zmian. Wskaźnik ten był nieznacznie wyższy od średniej województwa i powiatu.

RYCINA 8. FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 1 TYS. MIESZKAŃCÓW W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Badanie aktywności społecznej obejmowało wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców.

Największa liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców wynosiła 0,58 i przypadała na jednostkę analityczną nr 3. Na obszarze jednostek analitycznych nr 4 i 5 nie funkcjonowała żadna fundacja, stowarzyszenie, ani organizacja społeczna.

TABELA 11. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ - AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA.

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	
	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja
1	0,20	0,157
2	0,12	-0,248
3	0,58	2,079
4	0,00	-0,877
5	0,00	-0,877
6	0,13	-0,234

Źródło: opracowanie własne.

4.2 Sfera gospodarcza

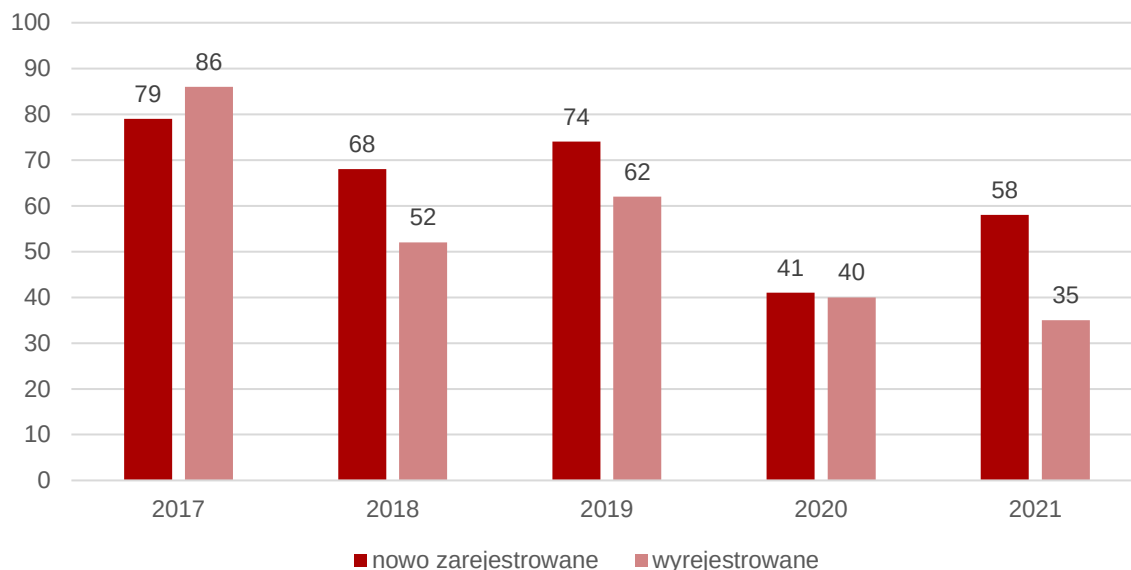
Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w 2021 roku na terenie Polanicy-Zdrój zlokalizowane były 1098 podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON. W latach 2017-2021 liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie gminy Polanica-Zdrój zwiększyła się o 48 podmiotów. Wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Polanica-Zdrój największa ich część działa w:

- SEKCJI G: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 207 podmiotów;
- SEKCJI Q: opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 136 podmiotów;
- SEKCJI I: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 133 podmioty;
- SEKCJI L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 129 podmiotów.

Do największych podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy należą:

- Specjalistyczne Centrum Medyczne im. Jana Pawła II S.A. w Polanicy-Zdroju,
- Uzdrowiska Kłodzkie S.A. – Grupa PGU – właściciel dwóch rozlewni wód mineralnych oraz zakładu przyrodoleczniczego i pięciu obiektów o statusie szpitala uzdrowskiego lub sanatorium.

RYCINA 9. PORÓWNANIE PODMIOTÓW NOWO ZAREJESTROWANYCH I WYREJESTROWANYCH Z REJESTRU REGON W LATACH 2017-2021 DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POLANICY-ZDRÓJ.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na Rycinie 9. przedstawiono porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie miasta Polanica-Zdrój w latach 2017-2021. W badanym okresie, każdego roku zakładano więcej nowych działalności niż ich wyrejestrowywano z wyjątkiem roku 2017. Liczba nowo rejestrowanych podmiotów w badanym okresie był zróżnicowana i wahała się od 79 do 41 podmiotów gospodarczych.

Analiza wskaźnikowa sfery gospodarczej uwzględniła trzy wskaźniki:

- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców;
- liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców.

Na terenie Polanicy-Zdrój w granicach jednostki analitycznej nr 2 zarejestrowano 0,10 podmiotu na 100 mieszkańców, co stanowiło najniższy wynik ze wszystkich jednostek. Najwięcej nowych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców powstało w jednostce analitycznej nr 1 – 2,59. Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców najniższa była w jednostce analitycznej nr 4 – 0,16, a najwyższa w jednostce analitycznej nr 1 – 3,02.

TABELA 12. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY GOSPODARCZEJ.

Jednostka analityczna	AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA			
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	2,59	2,176	3,02	-2,219
2	0,10	-0,807	0,35	0,420
3	0,58	-0,233	0,58	0,201
4	0,25	-0,622	0,16	0,608
5	0,67	-0,116	0,27	0,504
6	0,44	-0,398	0,29	0,486

Źródło: opracowanie własne.

4.3 Sfera środowiskowa

Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 485) wskazuje, że szczególnymi zjawiskami kryzysowymi występującymi w sferze środowiskowej są przekroczone standardy jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. Przykładem odpadu, którego szkodliwość dla zdrowia i życia ludzi pozostaje udowodniona, jest azbest. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2005 roku w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U. 2005 nr 201 poz. 1674) azbest widnieje jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym kategorii 1, stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwale oddziaływanie na drogi oddechowe.

Władze Polanicy Zdrój prowadzą stopniowe usuwanie wyrobów zawierających azbest, co umożliwi eliminację jego negatywnego wpływu na zdrowie mieszkańców oraz stan środowiska. Proces eliminacji tego materiału prowadzony jest w oparciu zadanie pod nazwą „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z nieruchomości zlokalizowanych na terenie Gminy Polanica-Zdrój”.

Sytuację w sferze środowiskowej przeanalizowano na podstawie danych dotyczących pokrycia przestrzeni wyrobami azbestowymi, tj.:

- liczby budynków mieszkalnych, pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, na 100 mieszkańców,
- powierzchni materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców.

Najwyższe zagrożenie azbestem odnotowano w jednostce analitycznej nr 5, w której dwa analizowane wskaźniki po standaryzacji wykazały najwyższe wartości ujemne. Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowo-cementowymi w jednostce tej wyniosła 1,79 na 100 mieszkańców, co przełożyło się na powierzchnię materiałów zawierających azbest wynoszącą 211,15 metra na 100 mieszkańców. Na terenie jednostki analitycznej nr 1 nie stwierdzono występowania materiałów zawierających azbest.

TABELA 13. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY ŚRODOWISKOWEJ.

Jednostka analityczna	POKRYCIE AZBESTEM			
	Liczba budynków mieszkalnych pokrytych płytami azbestowocementowymi na 100 mieszkańców		Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	0,00	0,760	0,00	0,924
2	0,13	0,576	86,86	-0,093
3	0,00	0,760	0,00	0,924
4	0,09	0,638	5,20	0,863
5	1,79	-1,796	211,15	-1,549
6	1,19	-0,938	170,10	-1,068
A	-	-	-	-
B	-	-	-	-
C	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

4.4 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gmina Polanica-Zdrój jest miejską jednostką terytorialną o charakterze uzdrowiskowo-turystycznym. W granicach miasta zlokalizowana jest duża powierzchnia terenów leśnych i zadrzewionych obejmująca około 50% powierzchni całkowitej miasta. Ze względu na swój charakter, w całości objęta jest strefami ochrony uzdrowiskowej, co w znacznym stopniu wpływa na sposób zagospodarowania. Do analizy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej przyjęto następujące wskaźniki:

- powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców;
- liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców;
- liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców;
- liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców.

Obiekty infrastruktury sportowej, w tym place zabaw i ogólnodostępne tereny zieleni umożliwiają mieszkańcom jednostki samorządu terytorialnego prowadzenie aktywnego trybu życia oraz wypoczynku już od najmłodszych lat. Aktywność fizyczna przekładająca się na sprawność psychofizyczną prowadzi do kształtowania wśród mieszkańców postaw prozdrowotnych, tak ważnych szczególnie po ustąpieniu epidemii wirusa SARS-CoV-2. W sferze przestrzenno-funkcjonalnej stwierdzono sytuację kryzysową na terenie jednostki analitycznej nr 3, gdzie mieszkańcy nie mieli dostępu do ogólnodostępnych terenów zieleni, infrastruktury sportowej oraz ogólnodostępnych placów zabaw. Najkorzystniejsza sytuacja pod względem dostępności do ww. terenów stwierdzona została na terenie jednostki analitycznej nr 1, gdzie odnotowano najwyższe wskaźniki. Na terenie jednostki analitycznej nr 1 było również zlokalizowanych najwięcej obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków 9,36 na 100 mieszkańców. Najmniej obiektów chronionych występowało na terenie jednostki analitycznej nr 4, gdzie zlokalizowane było 1.99 obiektu na 1000 mieszkańców.

TABELA 14. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ.

Jednostka analityczna	DOSTĘPNOŚĆ TERENÓW ZIELENI		DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ				ŁAD PRZESTRZENNY	
	Powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców		Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców		Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców		Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	1,00	2,208	0,51	1,135	0,15	1,382	9,36	1,598
2	0,16	-0,097	0,37	0,347	0,09	0,376	4,99	-0,212
3	0,00	-0,528	0,00	-1,707	0,00	-1,062	6,48	0,406
4	0,00	-0,528	0,19	-0,666	0,02	-0,719	1,99	-1,454
5	0,00	-0,528	0,27	-0,201	0,13	1,085	6,86	0,560
6	0,00	-0,528	0,50	1,092	0,00	-1,062	3,33	-0,899
A	-	-	-	-	-	-	-	-
B	-	-	-	-	-	-	-	-
C	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

4.5 Sfera techniczna

Stan degradacji technicznej obiektów przestrzeni publicznej zauważalny jest niemal natychmiastowo zarówno przez mieszkańców gminy, jak i turystów. Wpływa on negatywnie m.in. na estetykę i promocję całej gminy, a także na jakość życia mieszkańców, stan środowiska oraz na zachowanie ładu przestrzennego. Tereny, na których stan techniczny obiektów, określa się jako zły lub bardzo zły często stają się nieatrakcyjne dla mieszkańców i przestają być użytkowane, co sprawia, że pogłębia się degradacja tego terenu. Zwiększa to tendencję do łamania norm społecznych oraz sprzyja wzrostowi przestępczości.

Przestrzeń, w której realizowane są usługi z zakresu oświaty (budynki szkoły, przedszkoli), ochrony zdrowia (ośrodki zdrowia, przychodnie), działań władz samorządowych (budynki urzędów, placówek) itp. w dużym stopniu oddziałuje na poziom ogólnego zadowolenia mieszkańców z realizacji tych usług, co w sposób bezpośredni wiąże się z nastrojami i emocjami pojawiającymi się w sferze społecznej. Do obiektów przestrzeni publicznej należą także budynki komunalne. Pojęcie to rozumiane jako ogół lokali należących do gminy, służących realizacji zadań własnych gminy. Na terenie miasta Polanica-Zdrój częściowo wymagają one gruntownych lub częściowych remontów.

Do analizy wskaźnikowej dla strefy technicznej przyjęto dane dotyczące:

- odsetka obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych;
- liczby obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców.

Na terenie jednostki analitycznej nr 5 17,5% budynków komunalnych było w złym stanie technicznym. Najlepsza sytuacja pod względem stanu technicznego budynków komunalnych była na terenie jednostki analitycznej nr 6, gdzie nie występowały budynki wymagające remontu. Najwięcej obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców zlokalizowanych było na terenie jednostek analitycznych nr 1 i 2 gdzie wskaźnik wyniósł 0,10. Na terenie jednostek analitycznych nr 3, 5 i 6 nie występowały obiekty przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym.

TABELA 15. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY TECHNICZNEJ.

Jednostka analityczna	STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ			
	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych		Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	
	wskaźnik	standaryzacja	wskaźnik	standaryzacja
1	2,0%	1,031	0,10	-1,343
2	10,7%	-0,452	0,10	-1,361
3	7,7%	0,059	0,00	0,884
4	10,3%	-0,385	0,04	0,053
5	17,5%	-1,635	0,00	0,884
6	0,0%	1,382	0,00	0,884

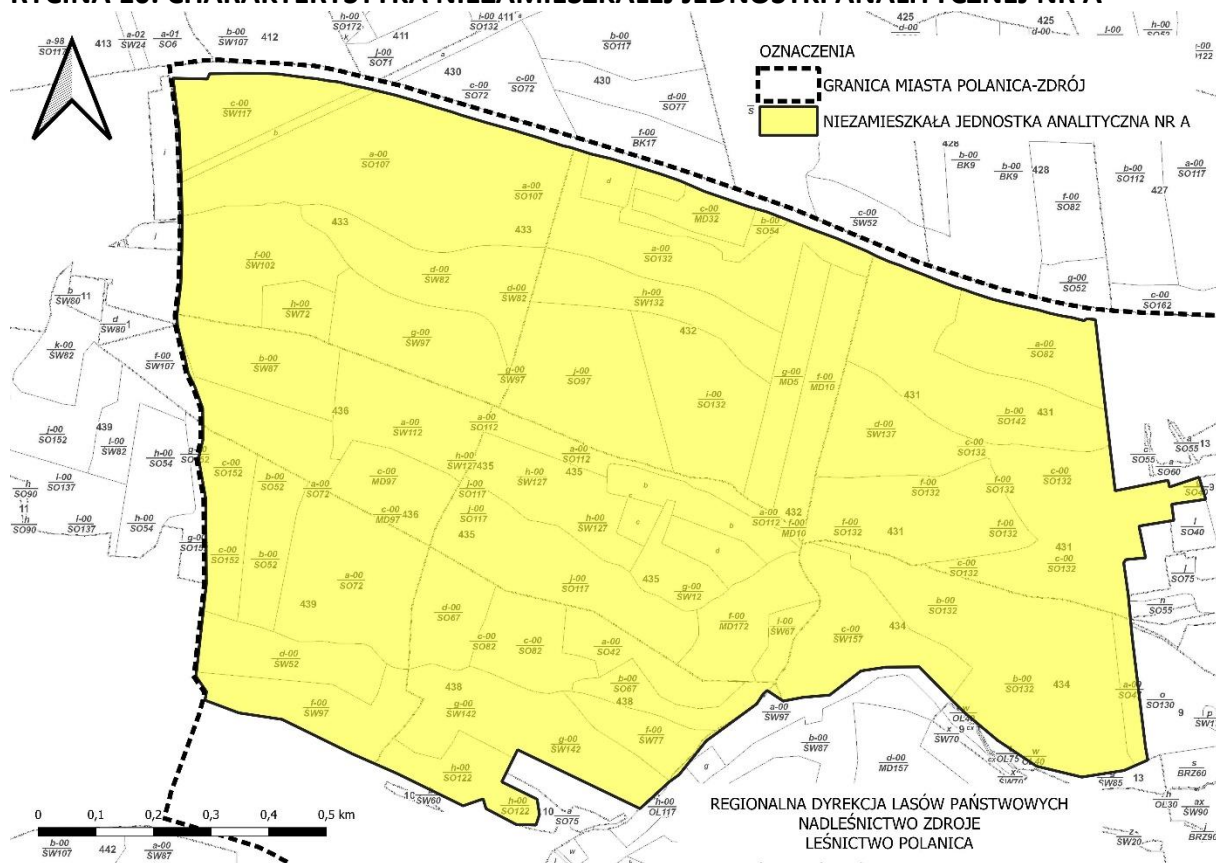
Źródło: opracowanie własne.

5. ANALIZA NIEZAMIESZKAŁCH JEDNOSTEK ANALITYCZNYCH

Miasto Polanica-Zdrój charakteryzuje się dużym udziałem terenów leśnych i zadrzewionych w swoich granicach administracyjnych. Powierzchnia całkowita tych obszarów na terenie miasta wynosi 8,78 km² co stanowi 51% powierzchni całkowitej miasta. Ze względu, iż znaczna część stanowi zwarte kompleksy leśne, na których nie występuje zabudowa, postanowiono wydzielić te części miasta. Tereny niezamieszkałych jednostek analitycznych zlokalizowane są w całości na terenach chronionych (patrz Obszary chronione na terenie Miasta Polanica-Zdrój). Łączna powierzchnia niezamieszkałych jednostek analitycznych obejmuje 7,65 km² co stanowi 81% wszystkich terenów leśnych i zadrzewionych na terenie gminy.

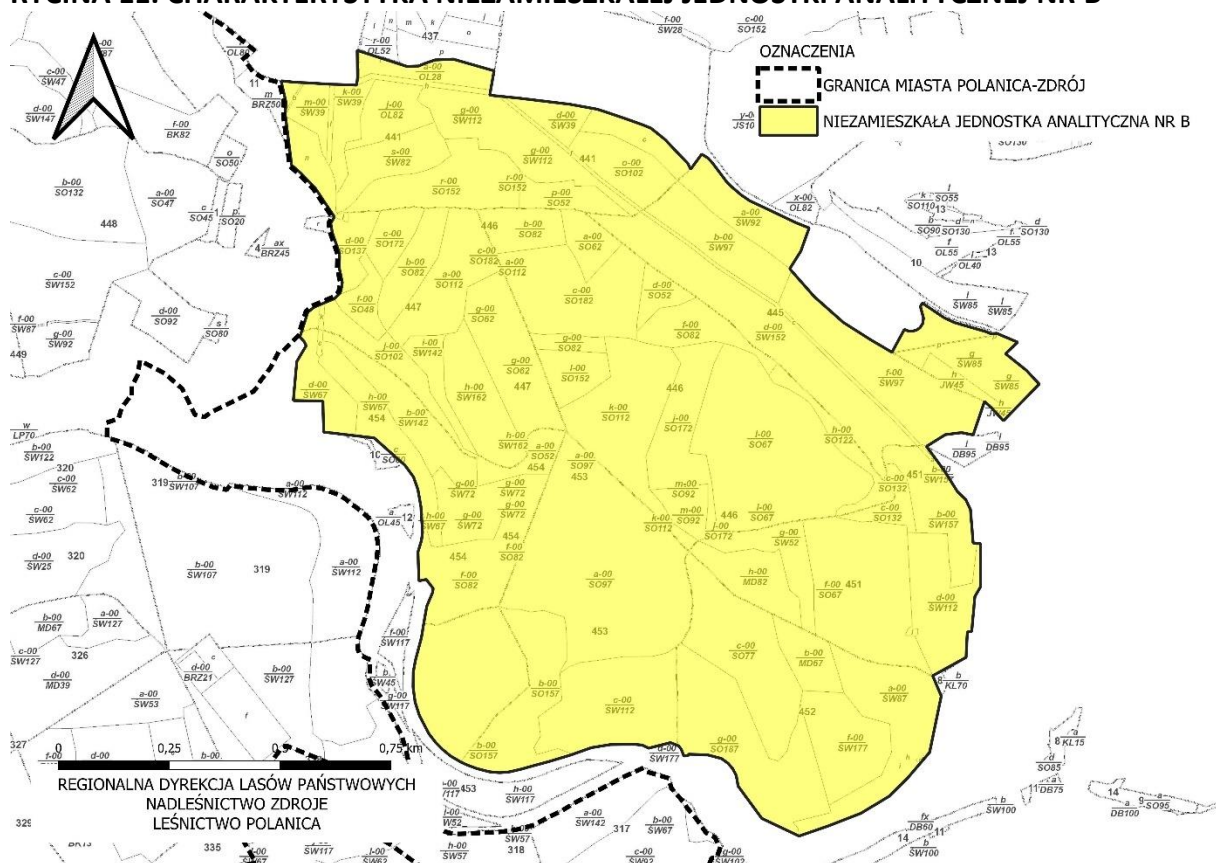
Na Rycinach nr 10, 11 i 12 przedstawiono poszczególne niezamieszkałe jednostki analityczne z charakterystyką obszarów leśnych, w tym ich przynależnością do poszczególnych jednostek administracyjnych Lasów Państwowych.

RYCINA 10. CHARAKTERYSTYKA NIEZAMIESZKAŁEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ NR A

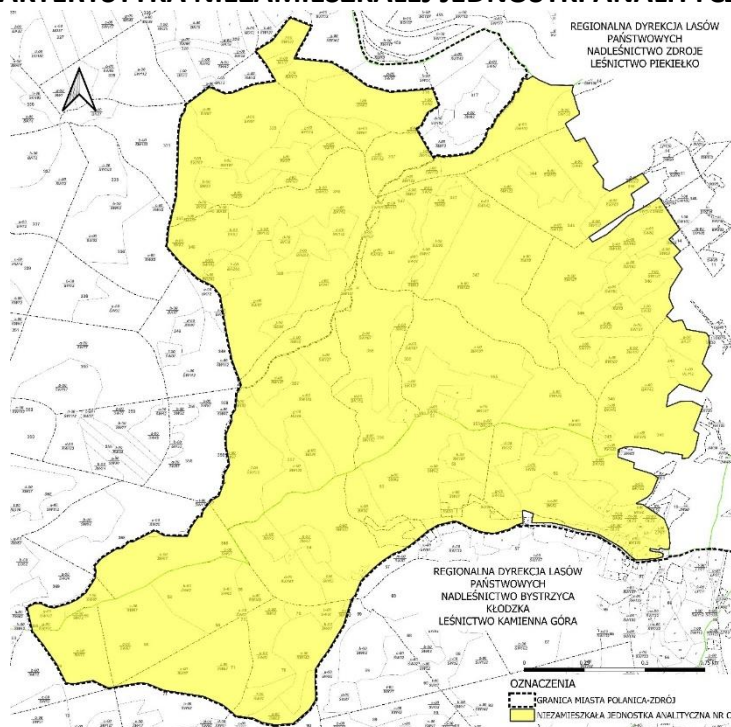
Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Banku danych o lasach

RYCINA 11. CHARAKTERYSTYKA NIEZAMIESZKAŁEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ NR B

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Banku danych o lasach

RYCINA 12. CHARAKTERYSTYKA NIEZAMIESZKAŁEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ NR C

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Banku danych o lasach

6. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z przyjętą metodologią do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie te jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej jest niższy niż 0 oraz dla których zidentyfikowano negatywne zjawiska w przynajmniej jednej z 4 sfer wskazanych w art. 9 ust. 1 pkt 1-4 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 485).

Dokonana w poprzedniej części dokumentu analiza wskaźnikowa, pozwoliła zdiagnozować natężenie zjawisk kryzysowych sfery społecznej oraz w co najmniej w jednej z pozostałych sfer na obszarze jednostek analitycznych wyznaczonych na terenie miasta Polanica-Zdrój. Analiza wskaźnikowa oparta na korelacji sfery społecznej z pozostałymi sferami tj. sferą gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną pozwoliła uzyskać macierz obrazującą występowanie negatywnych zjawisk w poszczególnych jednostkach analitycznych.

W Tabeli 16. przedstawiono w sposób zbiorczy wyniki analizy sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego.

Tabela 17. przedstawia to samo zestawienie po uszeregowaniu i uporządkowaniu występowania negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach. W sferze społecznej jednostki analityczne zostały uszeregowane zgodnie z natężeniem występowania zjawisk kryzysowych w tej sferze; kolor czerwony oznacza wysokie natężenie problemów społecznych, a kolor zielony natężenie niskie. Dodatkowo, czerwonym znakiem „-” wyróżniono występowanie zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach analitycznych w każdej z pozostałych sfer.

Na podstawie przeprowadzonych analiz do obszaru zdegradowanego zakwalifikowano jednostkę analityczną nr 1 i jednostkę analityczną nr 2, które obejmują następujące ulice lub ich części: 1000-lecia al., Boczna, Bolesława Chrobrego, Brzozowa, Cicha, Dębowa dr. Józefa Matuszewskiego, Elsterska, Fryderyka Chopina, gen. Władysława Sikorskiego, Górską, Jana Pawła II, Kamienna, Kościelna, Kryniczna, Leśna, Marii Konopnickiej, Ogrodowa, Parkowa, Piastowska, Romualda Traugutta, Róż al., Sportowa, Stefana Okrzei, Wiejska, Adama Mickiewicza, Bystrzycka, Hutnicza, Jacka Kaczmarskiego, Jarosława Dąbrowskiego, Juliusza Słowackiego, Lipowa, Nadrzeczna, Polna, Rybna, Słoneczna, Spacerowa, Tranzytowa, Widok, Wisławy Szymborskiej, Wojska Polskiego (część), Zakopiańska, Zdrojowa, Zdrojowy park, Zygmunta Krasińskiego.

W przyjętej analizie, obszar zdegradowany obejmuje 2 podobszary, których łączna powierzchnia wynosi 4,52 km², co stanowi 26,2% ogólnej powierzchni gminy. Zamieszkują je łącznie 2593 osoby, co stanowi 43,2% wszystkich mieszkańców miasta Polanica-Zdrój.

TABELA 16. ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ I TECHNICZNEJ PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO – ZESTAWIENIE ZBIORCZE.

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
1	-0,222	-0,021	0,842	1,581	-0,156
2	-0,816	-0,193	0,241	0,104	-0,907
3	0,101	-0,016	0,842	-0,723	0,471
4	0,203	-0,007	0,750	-0,842	-0,166
5	0,409	0,194	-1,672	0,229	-0,376
6	0,325	0,044	-1,003	-0,349	1,133
A	-	-	-	-	-
B	-	-	-	-	-
C	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

TABELA 17. OBSZARY ZDEGRADOWANE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
2	-0,816	-	+	+	-
1	-0,222	-	+	+	-
3	0,101	-	+	-	+
4	0,203	-	+	-	-
6	0,325	+	-	-	+
5	0,409	+	-	+	-
A	-	-	-	-	-
B	-	-	-	-	-
C	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne.

7. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji to zgodnie z art. 10 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 485): obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Z ustawy wynika zatem, że aby dany obszar gminy mógł zostać uznany za obszar rewitalizacji konieczne jest, by występowała na nim koncentracja negatywnych zjawisk oraz aby był on istotny dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Na podstawie przeprowadzonych analiz, jako obszar rewitalizacji w mieście Polanica-Zdrój wyznacza się jednostkę analityczną nr 2, która obejmuje następujące ulice lub ich części: Adama Mickiewicza, Bystrzycka, gen. Władysława Sikorskiego (część), Hutnicza, Jacka Kaczmarskiego, Jarosława Dąbrowskiego, Juliusza Słowackiego, Lipowa, Marii Konopnickiej (część), Nadrzeczna, Ogrodowa (część), Polna, Rybna, Słoneczna, Spacerowa, Sportowa (część), Tranzytowa, Widok, Wisławy Szymborskiej, Wojska Polskiego (część), Zakopiańska, Zdrojowa (część), Zdrojowy park, Zygmunta Krasińskiego.

Jednostka wybrana została ze względu na znaczne natężenie negatywnych zjawisk społecznych, przy jednoczesnej dużej koncentracji mieszkańców na niewielkiej powierzchni. Ponadto w granicach jednostki analitycznej stwierdzono negatywne zjawiska w dwóch z czterech pozostałych analizowanych sfer: gospodarczej i technicznej.

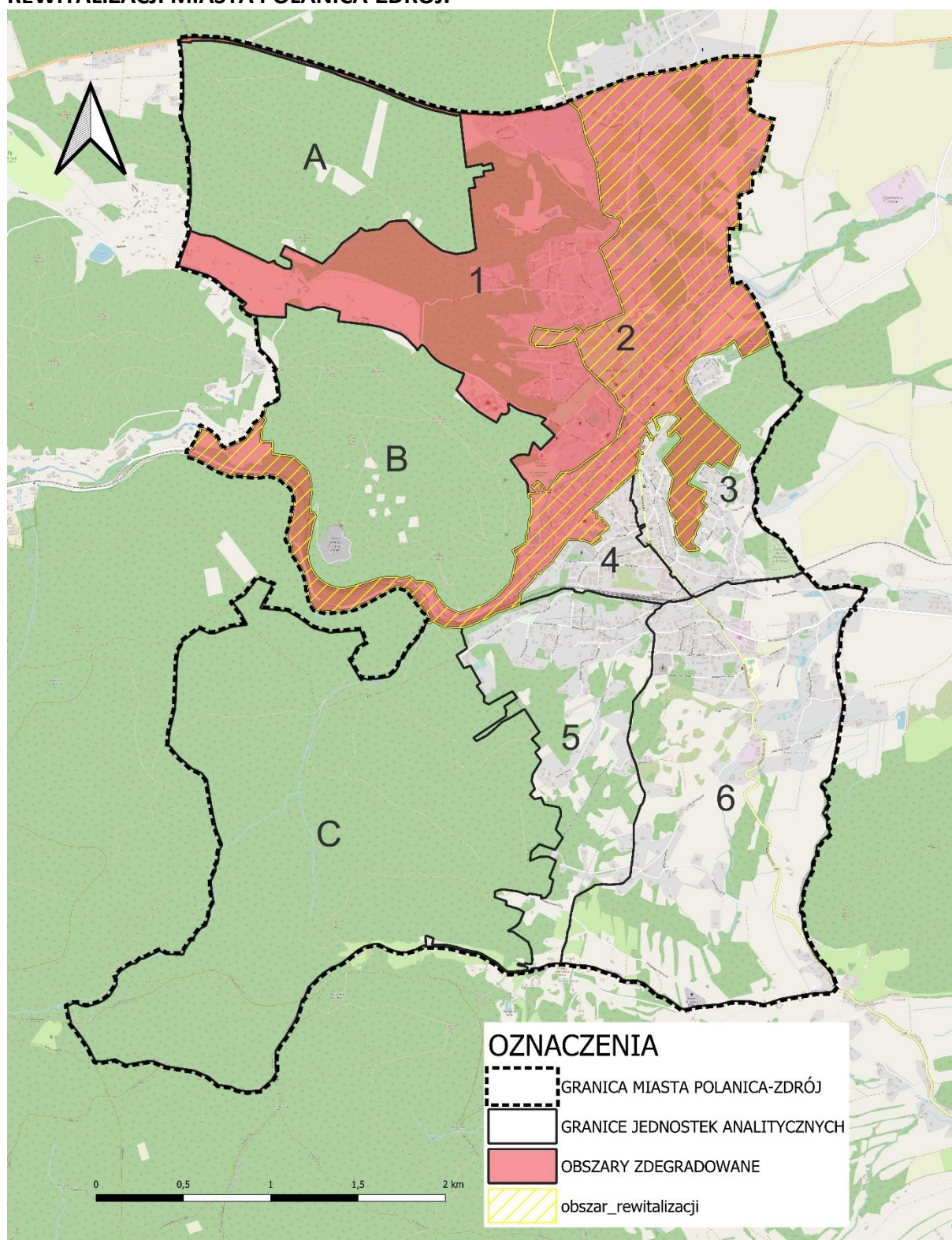
Należy podkreślić, również istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego przedmiotowej jednostki ze względu na lokalizację na jej terenie instytucji administracyjnych, oświatowych i kulturalnych gminy.

Ww. jednostka analityczna obejmuje 2,35 km², co stanowi 13,6% powierzchni miasta. Obszar zamieszkuje 1551 osób, które stanowią 25,8% ogólnej liczby mieszkańców Polanicy-Zdrój.

Poglądowy przebieg granicy obszaru rewitalizacji obrazują mapy przedstawione na Rycinach 13 i 14.

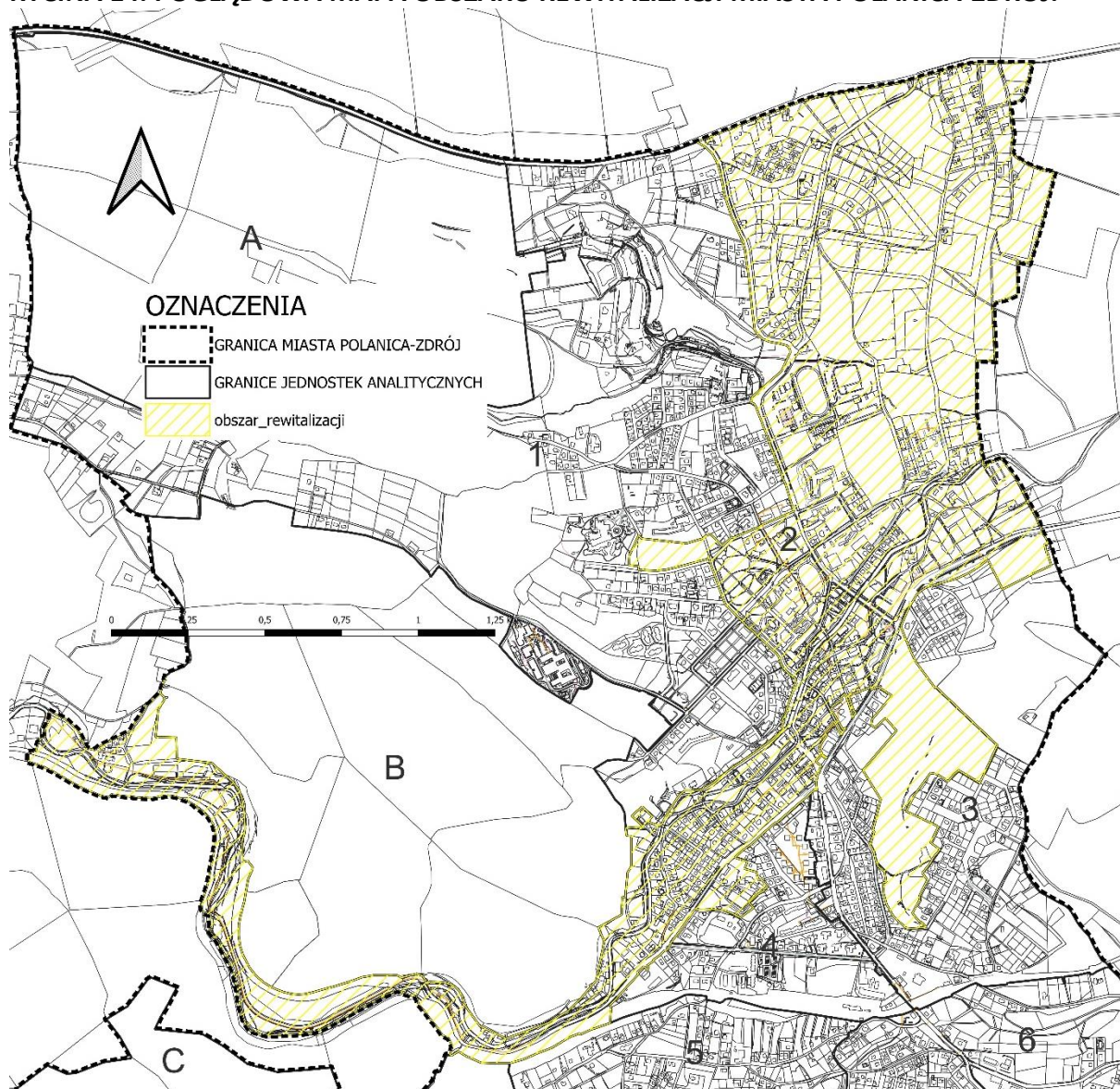
Obszar zdegradowany wraz z obszarem rewitalizacji prezentuje mapa zasadnicza sporządzona zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy o rewitalizacji, stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

RYCINA 13. POGLĄDOWA MAPA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Źródło: opracowanie własne.

RYCINA 14. POGLĄDOWA MAPA OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.

Źródło: opracowanie własne.

SPIS RYSUNKÓW

RYCINA 1. POŁOŻENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU KŁODZKIEGO ORAZ WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.	4
RYCINA 2. ZMIANY LICZBY LUDNOŚCI MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	5
RYCINA 3. OBSZARY CHRONIONE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	7
RYCINA 4. JEDNOSTKI ANALITYCZNE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	13
RYCINA 5. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA.	19
RYCINA 6. BENEFICJENCI ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 10 TYS. LUDNOŚCI W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA. *	23
RYCINA 7. STRUKTURA LUDNOŚCI W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ W LATACH 2017-2021.	31
RYCINA 8. FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 1 TYS. MIESZKAŃCÓW W MIEŚCIE POLANICA-ZDRÓJ NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA	34
RYCINA 9. PORÓWNIANIE PODMIOTÓW NOWO ZAREJESTROWANYCH I WYREJESTROWANYCH Z REJESTRU REGON W LATACH 2017-2021 DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POLANICY-ZDRÓJ.	36
RYCINA 10. CHARAKTERYSTYKA NIEZAMIESZKAŁEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ NR A	41
RYCINA 11. CHARAKTERYSTYKA NIEZAMIESZKAŁEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ NR B	42
RYCINA 12. CHARAKTERYSTYKA NIEZAMIESZKAŁEJ JEDNOSTKI ANALITYCZNEJ NR C	42
RYCINA 13. POGLĄDOWA MAPA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	46
RYCINA 14. POGLĄDOWA MAPA OBSZARU REWITALIZACJI MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	47

SPIS TABEL

TABELA 1. JEDNOSTKI ANALITYCZNE WYZNACZONE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	11
TABELA 2. JEDNOSTKI ANALITYCZNE WYZNACZONE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	12
TABELA 3. SPIS WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH W CELU DOKONANIA ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ – SFERA SPOŁECZNA.	15
TABELA 4. SPIS WSKAŹNIKÓW WYBRANYCH W CELU DOKONANIA ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ – SFERA GOSPODARCZA, ŚRODOWISKOWA, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA.	18
TABELA 5. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ – BEZROBOCIE.	21
TABELA 6. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ – UBÓSTWO.	25
TABELA 7. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ – PRZESTĘPCZOŚĆ.	28
TABELA 8. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ – OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI.	30
TABELA 9. WSKAŹNIKI DEMOGRAFICZNE DLA MIASTA POLANICA-ZDRÓJ W 2017 I 2021 ROKU.	31
TABELA 10. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ - KAPITAŁ LUDZKI.	33
TABELA 11. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY SPOŁECZNEJ - AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA.	35
TABELA 12. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY GOSPODARCZEJ.	37
TABELA 13. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY ŚRODOWISKOWEJ.	38
TABELA 14. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ.	39
TABELA 15. ANALIZA WSKAŹNIKOWA SFERY TECHNICZNEJ.	40
TABELA 16. ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ I TECHNICZNEJ PRZY UŻYCIU WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO – ZESTAWIENIE ZBIORCZE.	44
TABELA 17. OBSZARY ZDEGRADOWANE NA TERENIE MIASTA POLANICA-ZDRÓJ.	44